Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 30 grudnia 1938 r. Nr 60

TREŚĆ:

196.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 grudnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 7 września 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich warsztatów stolarskich, zakładów obróbki drzewa i fabryk mebli na obszarze miasta Swarzędza i gminy zbiorowej Swarzędz.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Swarzędzu w dniu 7 września 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich warsztatów stolarskich, zakładów obróbki drzewa i fabryk mebli na obszarze miasta Swarzędza i gminy zbiorowej Swarzędz.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 14 października 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 52, poz. 176).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

197.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 grudnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 4 czerwca 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Sochaczewa.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Sochaczewie w dniu 4 czerwca 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Sochaczewa.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 5 listopada 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 55, poz. 184).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

198.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 grudnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 16 maja 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miast: Drohobycza i Borysławia oraz gminy Truskawiec.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Drohobyczu w dniu 16 maja 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miast: Drohobycza i Borysławia oraz gminy Truskawiec.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 20 października 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 54, poz. 179).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

199.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 25 października 1938 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze miasta Sosnowca.

Na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) i art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) oraz reskryptu Inspektora Pracy IV Okręgu z dnia 26 września 1938 r. Nr 13D/0-8—Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza w składzie 3-ch przedstawicieli, a mianowicie:

1) Przewodniczącego Komisji: *inż. Henryka Rosena,* Inspektora Pracy 23 Obwodu w Sosnowcu, oraz członków Komisji:

2) *Tadeusza Miszewskiego,* Sędziego Sądu Okręgowego,

3) *mgra Wiarosława Sandelewskiego,* Referendarza Starostwa Grodzkiego w Sosnowcu,

na posiedzeniu odbytym w dniu 25 października 1938 r. w Urzędzie Inspektoratu Pracy 23 Obwodu w Sosnowcu, po wysłuchaniu opinii reprezentantów:

1) Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Sosnowcu,

2) Związku Właścicieli Domów i Placów m. Sosnowca,

3) Związku Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Sosnowcu,

4) Katolickiego Związku Zawodowego Dozorców Domowych i Pokrewnych Zawodów w Sosnowcu

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 25 października 1938 r. do dnia 1-go października 1939 r. i w razie niewypowie-

dzenia na trzy miesiące przed tym terminem obowiązuje automatycznie na rok następny, tj. do dnia 1-go października 1940 r. itd. W razie wypowiedzenia orzeczenia jedna strona winna o tym zawiadomić drugą stronę, z nadesłaniem odpisu wypowiedzenia do Inspektoratu Pracy.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony właścicieli lub posiadaczy nieruchomości, właścicieli lub posiadaczy domów i placów miasta Sosnowca, zwanych w orzeczeniu pracodawcami, z drugiej strony zatrudnionych przez nich dozorców domowych.

§ 3.

Orzeczenie niniejsze stanowi w myśl ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. oraz ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) i ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy pracy, zawierające mniej korzystne warunki dla pracownika, niż przewidziane w niniejszym orzeczeniu, są nieważne i ulegają zmianie przez zastąpienie ich warunkami umowy przewidzianymi w niniejszym orzeczeniu. Dotychczasowe wyższe wynagrodzenia pozostają nadal w mocy.

Nawiązanie i rozwiązanie umowy o pracę.

§ 4.

Nawiązanie stosunku służbowego pomiędzy pracodawcą a dozorcą domowym następuje w drodze zawarcia zwykłej umowy o pracę. Nowoprzyjęty dozorca w okresie jednomiesięcznym próbnym może być zwolniony bez wypowiedzenia.

§ 5.

Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić przez którąkolwiek ze stron za trzymiesięcznym wypowiedzeniem na koniec kwartału kalendarzowego z zachowaniem jednak okresu zimowego, tzn. że koniec trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia i opuszczenia zajmowanego przez dozorcę mieszkania nie może przypadać na czas od 1 października do 31 marca.

§ 6.

Stosunek służbowy może być rozwiązany niezwłocznie przez pracodawcę w następujących wypadkach:

1) jeżeli dozorca domowy lub mieszkający z nim członek jego rodziny popełnił przestępstwo, które zdolne jest poderwać stosunek lojalności i zaufania między pracodawcą a dozorcą;
2) jeżeli przez niedbalstwo dozorca wyrządził znaczną szkodę domowi lub pracodawcy, albo stale zaniedbuje swe obowiązki i nie przestrzega dotyczących go przepisów sanitarnych;
3) jeżeli dozorca lub mieszkający z nim członek rodziny wobec pracodawcy, rządcy lub lokatorów nieruchomości zachowuje się w sposób znieważający lub wyrządza im znaczne szkody;
4) jeżeli bez zgody właściciela domu przyjmuje do swego mieszkania sublokatorów, z wyjątkiem najbliższych krewnych;
5) jeżeli dozorca utrzymuje dom nierządu lub przetrzymuje prostytutki;
6) w razie uprawiania pijaństwa przez dozorcę domu.

§ 7.

Dozorca domowy może rozwiązać niezwłocznie umowę o pracę z winy pracodawcy w następujących wypadkach:

1) jeżeli pracodawca dopuszcza się czynnych zniewag lub ciężkiej obrazy czci względem dozorcy lub członków jego rodziny;
2) jeżeli pracodawca lub jego krewny usiłuje nakłonić dozorcę lub członków jego rodziny do czynów nieobyczajnych lub przeciwnych prawu;
3) jeżeli pracodawca bezprawnie zatrzymuje dozorcy należną zapłatę, zmniejsza lub pogarsza oddane dozorcy mieszkanie lub narusza inne istotne postanowienia niniejszego orzeczenia.

Poza tym dozorca może niezwłocznie rozwiązać umowę z poniższych ważnych przyczyn:

4) jeżeli dozorca bez widocznej szkody dla zdrowia swego nie może pełnić obowiązków;
5) jeżeli dozorca zostaje powołany do służby wojskowej.

W razie niezwłocznego rozwiązania umowy z winy pracodawcy, dozorca zachowuje prawo do wynagrodzenia za okres wypowiedzenia przewidziany w § 5 orzeczenia.

§ 8.

1) Pracodawca nie może rozwiązać stosunku służbowego z dozorcą domowym przez wypowiedzenie (§ 5 orzeczenia) oraz w trybie niezwłocznego rozwiązania umowy (§ 6 orzeczenia), jeżeli zalega mu z wypłatą wynagrodzenia, określonego w § 14 niniejszego orzeczenia, za okres dłuższy niż dwa miesiące, licząc przy niezwłocznym rozwiązaniu umowy od dnia jej rozwiązania, a przy wypowiedzeniu od dnia dokonania wypowiedzenia.
2) Powodem rozwiązania stosunku służbowego przez pracodawcę w trybie wypowiedzenia (§ 5 orzeczenia) nie może być fakt upominania się dozorcy o należne mu wynagrodzenie. Domniemywa się, że powodem rozwiązania stosunku służbowego jest fakt upominania się, o ile wypowiedzenie nastąpiło w okresie dwumiesięcznym po upomnieniu o wynagrodzenie

§ 9.

Przejściowa choroba lub powołanie do wojska na ćwiczenia dozorcy domowego, trwające bez przerwy do 2 miesięcy, nie może być powodem do zwolnienia go ze służby. Płace w czasie choroby lub ćwiczeń wojskowych dozorca otrzymuje tylko w tym wypadku, jeżeli da ze swej strony zastępcę, w przeciwnym razie właściciel domu najmuje sam zastępcę, dozorca zaś traci prawo do pieniężnego wynagrodzenia.

§ 10

Wypowiedzenie stosunku służbowego (§ 5) oraz niezwłoczne rozwiązanie tegoż stosunku (§ 6 i § 7) winno nastąpić na piśmie pod rygorem nieważności.

§ 11.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego pracodawca obowiązany jest wydać dozorcy domu świadectwo pracy, stwierdzające rodzaj i czas pracy u danego pracodawcy.

Obowiązek pracy.

§ 12.

1) Dozorca jest obowiązany dbać o powierzony sobie w opiekę dom, powinien o wszelkich wiadomych mu uszkodzeniach domu, z których mógłby powstać uszczerbek dla pracodawcy lub innych osób bądź na zdrowiu, bądź na majątku, bezzwłocznie donieść pracodawcy lub jego zastępcy. Powinien możliwie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom domu lub jego urządzeń i dopilnować, aby w domu przestrzegano regulaminu domowego, wydanego przez pracodawcę lub powołane władze.

2) Dozorca obowiązany jest wykonać sumiennie i troskliwie wszystkie rozporządzenia i polecenia wydane przez pracodawcę lub powołanego przez pracodawcę zastępcę, dotyczące obsługi, nadzoru i zarządu domem, tudzież przestrzegać przepisów meldunkowych.

3) Obowiązkiem dozorcy jest czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców i używanie w nagłych wypadkach pomocy organów bezpieczeństwa.

4) Dozorca winien dbać o czystość wszystkich części domu dostępnych, a więc: wjazdów, bram, sieni, klatki schodowej, strychu, piwnicy, ustępów i podwórzy.

5) Dozorca winien utrzymywać czystość i porządek na chodniku, względnie na ulicy przed domem, winien usuwać śnieg, błoto, posypywać chodniki piaskiem i uskuteczniać drobne naprawy, nie wymagające specjalnych kwalifikacyj.

6) W razie epidemii winien ściśle stosować się do zaleceń władz sanitarnych co do utrzymania czystości i porządku lub przeprowadzenia dezynfekcji w domu i ubikacjach pomocniczych.

7) Dozorca winien czuwać nad należytym oświetleniem tych części domu, które w myśl regulaminu mają być oświetlone. Powinien dbać o całość urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych i dzwonków do bramy.

8) Obowiązkiem dozorcy domu jest również otwieranie bramy w porze zamknięcia tejże.

9) Posługi lub roboty domowe na rzecz osobistą pracodawcy mogą być przedmiotem odrębnej umowy.

10) Wszelkie czynności dozorcy związane z jego stanowiskiem może wykonywać sam dozorca lub członkowie jego rodziny.

Mieszkanie.

§ 13.

Dozorca domowy, któremu przydzielono mieszkanie, otrzymuje takowe o powierzchni i warunkach wymaganych względami sanitarnymi, które jest on obowiązany utrzymywać w należytym porządku. Trzymanie inwentarza żywego w mieszkaniu jest niedopuszczalne.

Dla obielenia mieszkania dozorca otrzymuje od pracodawcy wapno 2 razy do roku. Niezbędny remont mieszkania dozorcy, oprócz drobnych napraw, obowiązany jest uskuteczniać pracodawca na swój koszt. Jeżeli właściciel nieruchomości odmówi wykonania niezbędnego remontu mieszkania dozorcy i nie doprowadzi takowego do należytego stanu, dozorcy domowemu przysługuje prawo bezpośrednio lub przez Związek Zawodowy zwrócenia się do Inspekcji Pracy o wydanie odpowiednich zarządzeń nakazowych. Jeżeli w nieruchomości znajduje się instalacja elektryczna, powinna być sieć doprowadzona do mieszkania dozorcy na koszt pracodawcy, a poza tym zainstalowane elektryczne oświetlenie o sile co najmniej 25 świec na jedną ubikację.

Dozorca korzysta ze światła elektrycznego bezpłatnie. W nieruchomościach, w których niema instalacji elektrycznej, dozorca domu otrzymuje od pracodawcy bezpłatnie lampę naftową i naftę w ilości po 2 litry w miesiącach od 1 kwietnia do 1 października i po 3 litry w pozostałych miesiącach zimowych. Dozorca korzysta z wody i kanalizacji bezpłatnie. Dozorca domu otrzymuje bezpłatnie mieszkanie odpowiednie do użytku, dostatecznie oświetlone światłem dziennym i odpowiadające wymogom higieny.

Warunki wynagrodzenia.

§ 14.

1) Za czynności związane ze stanowiskiem dozorcy otrzymuje tenże, oprócz bezpłatnego mieszkania i światła (§ 13 orzeczenia), następujące wynagrodzenie, płatne

miesięcznie z dołu najpóźniej każdego 6-go bieżącego miesiąca:

przy posesji składającej się z	10-ciu ubikacji zł	20.00 miesięczn.
" " " " "	11— 18 " "	24.00 "
" " " " "	19 — 25 " "	33.00 "
" " " " "	26— 36 " "	44.00 "
" " " " "	37— 45 " "	55.00 "
" " " " "	46 54 " "	67.00 "
" " " " "	55— 65 " "	75.00 "
" " " " "	66— 75 " "	90.00 "
" " " " "	76—100 " "	115.00 "
" " " " "	101—120 " "	130.00 "
" " " " "	121—150 " "	140.00 "
" " " "	powyżej 150 " "	150.00 "

2) O ile w nieruchomości składającej się z 11 — 36 ubikacyj znajdują się 1-go rzędu cukiernie, restauracje, hotele, hurtowe składy, hale targowe oraz zakład fabryczny lub rzemieślniczy zatrudniający co najmniej 30 robotników, dozorca otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 50 złotych miesięcznie.

O ile takie przedsiębiorstwa znajdują się w posesji składającej się z 37 lub więcej ubikacyj, wtedy wynagrodzenie dozorcy wynosi co najmniej zł 100 miesięcznie.

3) Za ubikację uważa się pokoje mieszkalne i kuchnie, pokoje handlowe, oddzielne składy w suterenach lub na parterze, stajnie zajęte oraz stragany wynajęte poszczególnym kupcom w halach targowych. Ubikacyj, o ile są nieużytkowane dłużej jak przez 2 miesiące, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia.

4) Dozorcy winni otrzymać od pracodawcy książeczki obrachunkowe, do których winna być wpisana wysokość wynagrodzenia, jako też każdorazowe wypłaty pensji i zaliczek; wszelkie zrzeczenia się wynagrodzenia za czas ubiegły winny być również wpisywane do książeczki obrachunkowej.

§ 15.

Dozorcom domowym przysługuje prawo do płatnego 8-dniowego urlopu, o ile praca trwa bez przerwy jeden rok w danej posesji, i 15-dniowego, o ile praca trwa bez przerwy 3 lata.

§ 16.

Otrzymanie przez dozorców za otwarcie bramy wynagrodzenia od osób trzecich, jako zależne od dobrej woli tych osób (lokatorów), bądź też od osobistego porozumienia się dozorcy z lokatorem, pozostaje bez wpływu na wysokość wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez dozorcę od pracodawcy.

§ 17.

Obowiązkiem dozorcy domowego jest otwieranie bramy w porze jej zamknięcia, przy czym może pobierać za każdorazowe otwarcie bramy przed północą 20 groszy a po północy 30 groszy, z tym jednakże, że od pracowników fizycznych powracających lub udających się w nocnych godznach do pracy dozorca nie ma prawa żądać zapłaty za otwarcie bramy.

Jeżeli dozorca spostrzeże, że ktokolwiek bez wiedzy i woli właściciela nieruchomości lub jego zastępcy posiada klucz do bramy, winien o tym natychmiast zawiadomić właściciela nieruchomości lub jego zastępcę.

§ 18.

Pracodawca obowiązany jest dać przyrządy dozorcy domowemu do użytku bezpłatnie, jak również sprzęty i naczynia służące do czyszczenia, utrzymania porządku i oświetlenia domu.

Pomienione rzeczy dozorca winien jest szanować i utrzymywać w należytym porządku, zużyte wymieniać na nowe, a w razie opuszczenia stanowiska oddać w porządku pracodawcy lub administratorowi wraz z mieszkaniem, które zajmował jako dozorca domowy.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *inż. H. Rosen*

Członkowie Komisji:
(—) *Tadeusz Miszewski* (—) *mgr W. Sandelewski*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 103447. 13.XII.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 25 gr.**